

Hyvinvointi ja viihtyisyys Kannelmässä – asukkaiden ja asiantuntijoiden näkemyksiä asuinalueen viihtyisyydestä

Kantsun kahvit 18.1.2023

Hyvä lähiö: Paikkatieto ja asukaskokemukset viihtyvyyden ja elinvoiman arvioinnissa ja kehittämisessä (HYVIÖ)

Elina Nyberg ja Kati Vierikko

Suomen ympäristökeskus

Esityksen sisältö

- Mitä HYVIÖ-hanke tutkii?
- Kannelmäen kehittämistavoitteiden ja viihtyvyystekijöiden tunnistaminen asiantuntijatyöpajoissa
- Asukkaiden näkemykset Kannelmäen viihtyisyyden paikoista ja viihtyvyystekijöistä
- Asukkaiden ja asiantuntijoiden näkemykset alueen viihtyisyydestä – tulokset ja vertailu

S Y K E

Mitä HYVIÖ-hankkeessa tutkittiin?

- Hanke tutki, miten eri väestöryhmät saavuttavat erilaiset viher- ja vesialueet ja onko saavutettavuus oikeudenmukaista ja mikä on viher- ja vesialueiden rooli hyvinvoinnin vahvistamisessa
- Tuotti paikkatieto- ja kokemuspohjaista tietoa Kannelmäen (Helsinki), Koivukylän (Vantaa) ja Ristinummen (Vaasa) alueen viihtyisyyteen vaikuttavista tekijöistä ja niiden sijoittumisesta

Kuva: Kati Vierikko

Tavoitteet

- Tuoda yhteen hyvinvoinnin ja viihtyvyyden suunnittelun eri alojen osaajia sekä tunnistaa ja arvottaa viihtyvyyteen vaikuttavia tekijöitä ja visualisoida niiden alueellista jakautumista
- Osallistaa asukkaita ja saada tietoa heidän arvostamistaan viihtyvyystekijöistä. Vertailla keskenään asukkaiden ja suunnittelijoiden näkemyksiä viihtyisästä asuinalueesta.
- Tukea kohdekaupunkien suunnittelijoiden työtä hyvinvoinnin ja viihtyisän ympäristön suunnittelussa

Kuva: Kati Vierikko

**Kannelmäen
kehittämistavoitteiden ja
viihtyvyystekijöiden
tunnistaminen
asiantuntijatyöpajoissa**

Kannelmäen asiantuntijatyöpajoihin osallistuneiden asiantuntemus

- Kaavoitus ja maankäyttö
- Osallisuus
- Sosiaalipalvelut / terveystalvelut
- Kulttuuri
- Liikunta
- Nuorisopalvelut

Kannelmäen asiantuntijatyöpajoissa muodostettu arvopuu

Arvopuuhun jäsennellään
osa-alueet eli teemat,
sekä kriteerit, jotka
osallistujat pisteyttävät

KOKONAISTAVOITE:
Kannelmäen eriluonteiset ja
omaleimaiset osat
muodostavat yhtenäisen
sujuvan liikkumisen
mahdollistavan
kokonaisuuden. Aluetta
kehitetään kaupunkitiloiltaan,
palveluiltaan ja
pihaympäristöiltään
houkuttelevaksi, turvalliseksi,
luonnonläheiseksi sekä siistiksi
eriarvoisuuden
vähentämiseksi.

Alueen toimijat asettavat
tavoitteet ja jäsentävät
niitä mittaavat kriteerit
tutkijoiden avustuksella

Keskeistä on löytää
ymmärrys ja
rakentava dialogi
käsitteistä eri
sektoreita
edustavien
osallistujien kesken

Viheralueet ja ulkotilojen virkistyspalvelut

Tavoite: Lähiviheralueet ja
ulkotilojen virkistyspalvelut ovat
kaikkien saavutettavissa

Aktiivinen kansalaisuus ja osallisuus

Tavoite: Monipuoliset kaupunkitilat
ja palvelut mahdollistavat aktiivisen
kansalaisuuden

Katutilan ja reittien viihtyisyys

Tavoite: Houkuttelevat katutilat ja
reitit mahdollistavat kaikille
turvallisen ja sujuvan liikkumisen

Identiteetti

Tavoite: Kunnioitetaan
kannelmäkeläisten omaa
identiteettiä ja tarinaa

Asuinympäristön viihtyisyys

Tavoite: Ylläpidetään ja
parannetaan asuinympäristön
viihtyisyyttä ja laatua

Palvelut sisätiloissa

Tavoite: Turvataan riittävät
lähipalvelut asukkaille

Lähiviheraluiden saavutettavuus

Ulkoilureitin läheisyys

Ulkoilukuntapalveluiden saavutettavuus

Leikkipaikkojen saavutettavuus

Penkkien määrä

Torit ja aukiot

Katutason aktiivisuus

Kaupunkikulttuuri ja julkinen taide

Kaupunkiviljelmät ja muut yhteölliset viljelmät

Tietoverkkopalvelut julkisessa palvelupisteessä

Sosiaalinen valvonta

Kokoontumispaikkojen saavutettavuus

Kulkuväylien valaistus

Katuvihreä

Kadunkalusteiden laatu ja kunnossapito

Kävelyn ja pyöräilyn väylien hyvä kunnossapito

Vähän jalankulkua rajoittavia esteitä

Muinisjäännökset

Asukkaiden suosikkipaikat

Vesistön läheisyys

Kulttuuriympäristöalueet

Rakennuskannan kerrastuneisuus

Monipuolinen asuntojen hallintamuotojakauma

Kierrätyspisteiden saavutettavuus

Ympäristön siisteys / roskattomuus

Ympäristön häiriöttömyys

Pihaympäristöt

Joukkoliikenteen palvelutaso

Alhainen melutaso

Sosiaali- ja terveyspalveluiden saavutettavuus

Oppilaitosten saavutettavuus

Päiväkotien saavutettavuus

Lähikaupan saavutettavuus

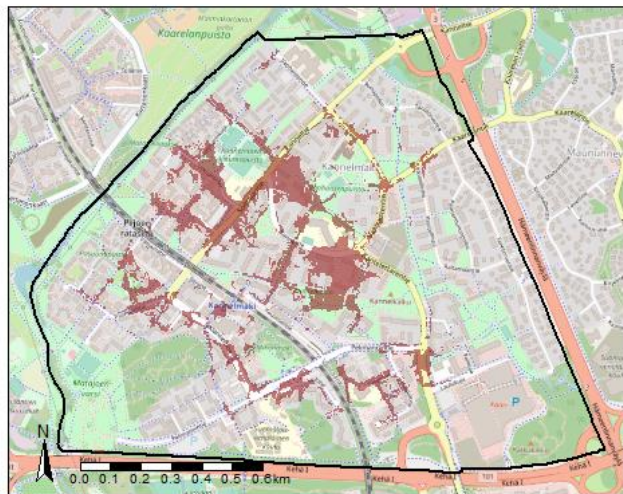
Viihdepalveluiden saavutettavuus

Sisäliikuntapalveluiden saavutettavuus

Kulttuuripalveluiden saavutettavuus

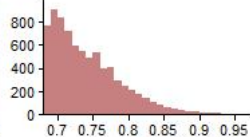
Kannelmäen viihtyvyyspotentialiaali, kaikki kriteerit

Viihtyisimmät 10 %

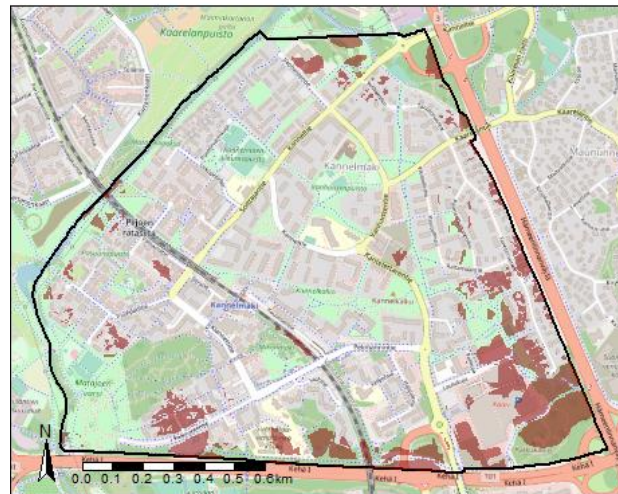

Viihtyvyyspotentialiaali

■ 0.683 to 1.000

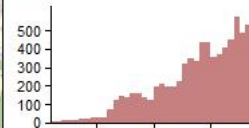

Vähiten viihtyisät 10 %

Viihtyvyyspotentialiaali

■ 0.000 to 0.338

Asukkaiden näkemykset Kannelmäen viihtyisyyden paikoista ja viihtyvyydestä

Postikysely ja täydentävä kysely tutkimusalueilla

Postikysely

- Kerätty loppuvuodesta 2021
- Kysely oli käännetty suomeksi, ruotsiksi ja venäjäksi
- Kohteena valikoidut lähiöt viidessä kaupungissa: Helsinki, Vantaa, Vaasa, Kuopio, Oulu + keskusta-alueita Helsingistä ja Kuopiosta
- Valideja vastauksia lähiöistä n = 1537 (31%)
- Keskusta-alueet ml. n = 2057 (34 %)

Täydentävä asukaskysely

- Toteutettu Kannelmäessä, Koivukylässä (Vantaa) ja Ristinummella (Vaasa) huhtikesäkuussa 2022
- Vastauksia kolmella alueella yht.: 296
- Kysely oli käännetty useille kielille
- Tutkijat osallistuivat tai järjestivät paikallisjärjestöjen kanssa 5-7 tilaisuutta, joissa he tapasivat
- paikallisia asukkaita ja alueilla aikaa työnteon ja harrastusten parissa viettäviä henkilöitä

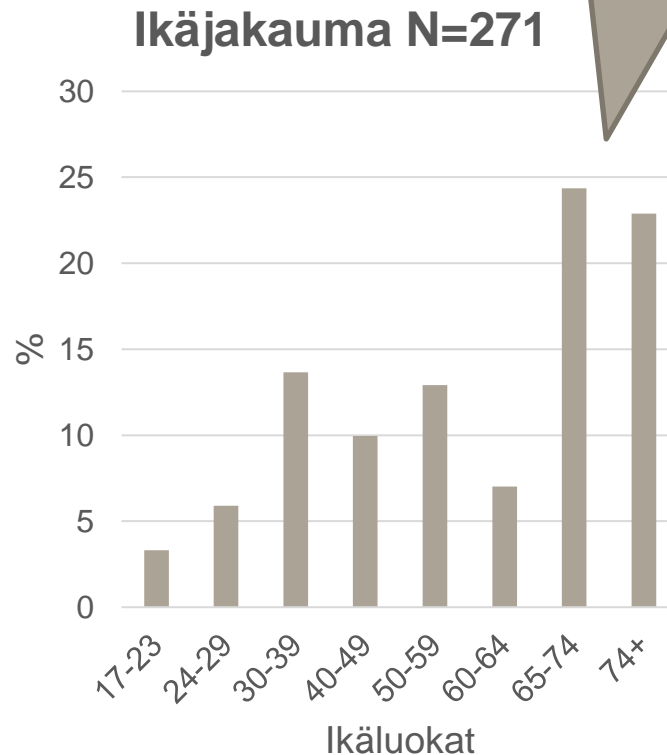
Asukaskyselyjen tavoitteet

- Kerättiin tietoa asukkaiden hyvinvoinnista ja käsityksistä asuinalueen viihtyisyydestä
- Kysyttiin tyytyväisyyttä asuinalueen ominaisuuksiin, joita oli noussut asiantuntijatyöpajoista ja kartoitettiin niiden tärkeyttä
- Asukaskyselyt yhdistettiin soveltuvin osin
- Yhdistetyn aineiston avulla vertailtiin asiantuntijoiden ja asukkaiden näkemyksiä lähiöiden tärkeistä viihtyvyystekijöistä.

Kannelmäen vastaajien taustatiedot

- Vastaajien määrä Kannelmäessä: 271
- Naisten osuus 63 % ja miesten 36 %
- 88 % äidinkieli suomi tai ruotsi, 11 % äidin kieli muu
- Vastaajien keski-ikä 58 vuotta
- 78 % vastaajista piti asuinaluestaan viihtyisänä tai erittäin viihtyisänä

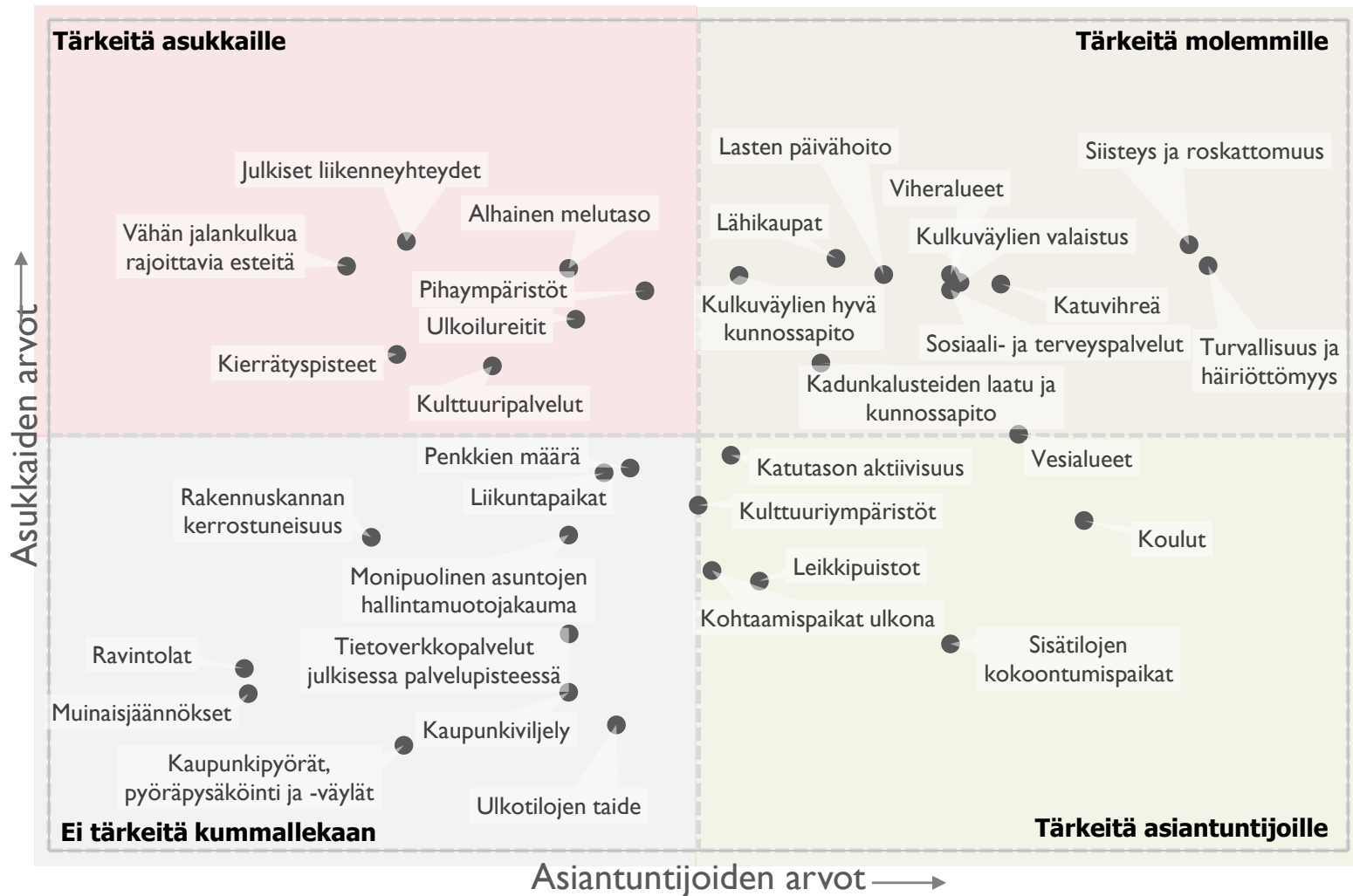

Vastaajissa painottuivat 65+ vuotiaat

Asukkaiden ja asiantuntijoiden näkemykset alueen viihtyisyydestä – tulokset ja vertailu

KANNELMÄKI

Selvimmät yhtäläisyydet

- Siisteys ja roskattomuus
- Muu turvallisuus ja häiriöttömyys
- Kulkuväylien valaistus
- Katuvihreä
- Lasten päivähoito
- Viheralueet
- Sosiaali- ja terveyspalvelut
- Lähikaupat

Suurimmat eroavaisuudet

Asukkaat

- Julkiset liikenneyhteydet
- Vähän jalankulkua rajoittavia esteitä
- Alhainen melutaso
- Pihaympäristöt
- Ulkoilureitit
- Kierrätyspisteet

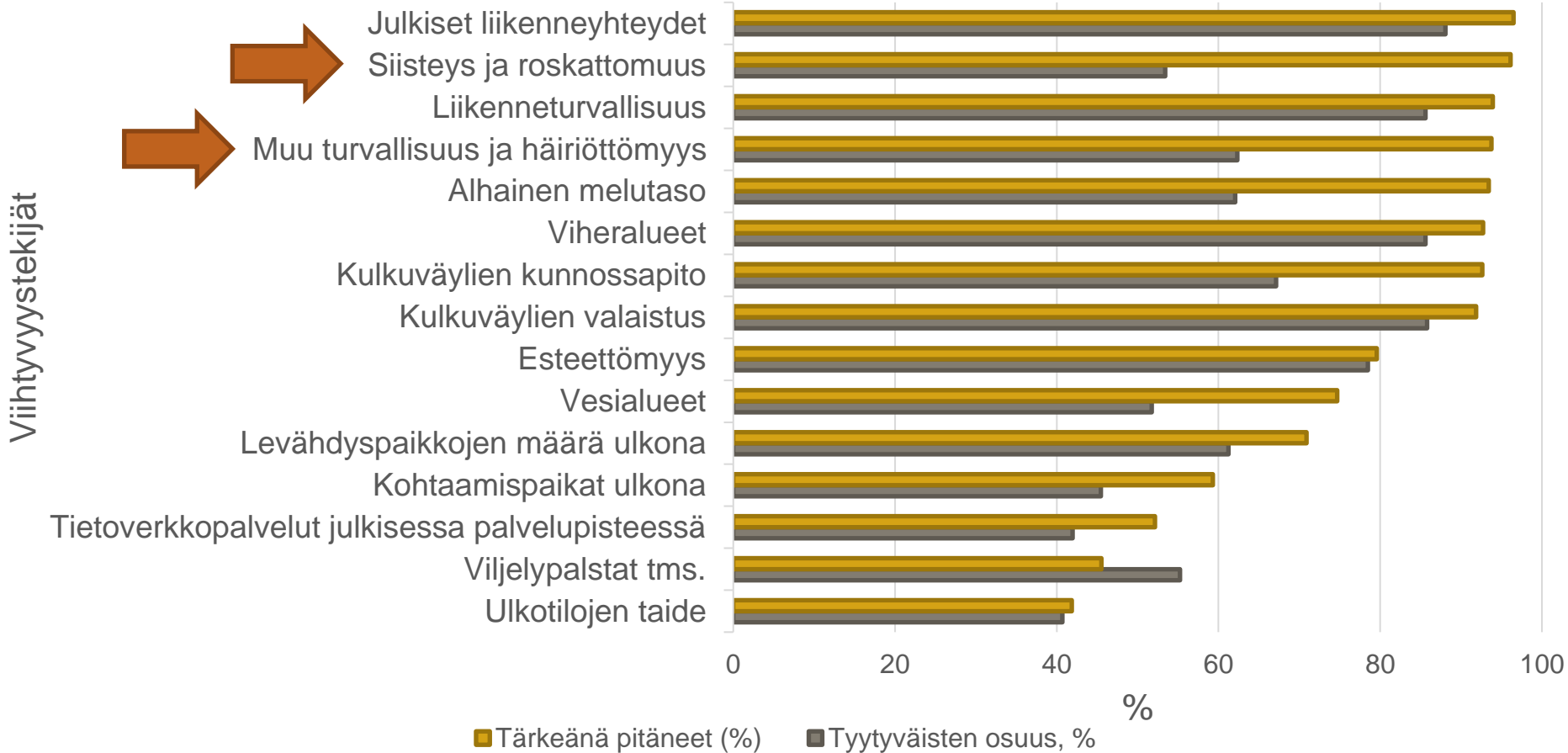
Suunnittelijat

- Koulut
- Vesialueet
- Sisätilojen kokoontumispaikat

Asukkaiden tärkeänä pitämät viihtyvyystekijät ja tyytyväisyys nykytilanteeseen Kannelmäessä

Asukkaiden lisäyksiä viihtyvyystekijöihin

Kannelmäki

KUNNOSSAPITO: Teiden ja katujen kunnossapito, alueiden hyvä hoito, penkkien määrän lisääminen, esteettömät reitit, talvikunnossapito, hyvä valaistus

SIISTEYS: Yleinen siisteys, roskakorien lisääminen

TURVALLISUUS/RAUHALLISUUS: Turvallisuuden lisääminen aukioilla

RAKENTAMISEN VÄLJYYS: Väljä rakentaminen, sopiva asumistiheys, ei liian tiivistä rakentamista, rakennuskannan monimuotoisuus

LUONTO: Lähiluonnon ja metsien tärkeys ja hyvä kunto, mätäjoen kunnostus

LIIKENNEMELU: Liikennemelun häiritsevyys – toiveina meluaidat

KAUPAT: Lähikauppa ja kauppakeskus, lisäksi kukkakauppa, kahvilat myös muualla kuin kauppakeskuksessa

KULTTUURIYMPÄRISTÖ: Kulttuuriympäristökohteiden kuten linnoitteiden ja juoksuautojen kunnostus

ULKOLIIKUNTAPAIKAT: skeittipuisto ja ulkokuntosalit

Muita: Valosaasteen vähentäminen
Pyöriteiden erottelu ja pyöräilynopeudet
Joukkoliikenne
Kirjasto ja kulttuuripalvelut
Seniorien kokoontumistila
Ystävälliset ihmiset, yhteisötapahtumat

Viihtyisät paikat Kannelmässä

- Viihtyisät paikat useimmiten viher- ja virkistysalueilla, esim. Mätäjoki ja sen ympäristö, puistot, leikkipuisto, viljelypalstat
  - Mielipiteitä jakoi uusi grillipaikka
- Palvelut Kaarella
  - Toivottiin lisää kahviloita ja ravintoloita sekä kukkakauppa
- Kulttuuripalvelut (Kanneltalo, kirjasto) arvostettiin yhteisöllisyyden, tapahtumien vuoksi. Toivottiin lisää tapahtumia ja toritoimintaa ulkona
- Leikkipaikkojen ja aktiviteettien tärkeys lapsille
- Urheilupalvelut liikuntapuistossa ja ulkoilumahdollisuudet
  - Toiveena uimahalli ja ulkokuntoiluvälineitä
- Vanha Kannelmäki; väljyys, isot vehreät pihat ja rakennusten julkisivut

Epäviihtyisät paikat Kannelmäessä

- Turvattomuus, epäsiisteys ja häiriöt asemanseudulla ja Sitratorilla
- Liikennemelu Hämeenlinnanväylän ja Kehä I:n läheisyydessä

Lopetus

- Asukkaat pitivät Kannelmäkeä viihtyisänä
- Hankkeessa hyödynnettiin ja kehitettiin menetelmää, jonka avulla voidaan tuoda eri ihmisryhmien näkemyksiä osaksi kaupunkisuunnittelua
- Hankkeella onnistuttiin tuottamaan hyödyllistä tietoa alueen suunnittelijoille jota he voivat hyödyntää alueen suunnittelutyössä
- Osa aineistosta on toimitettu asiantuntijoille ja loput toimitetaan, kun ne on viimeistelty
- Hanke on päättynyt ja siitä tehdään tieteellisiä julkaisuja

Kiitos kaikille osallistuneille!

Terveysten ja
hyvinvoinnin laitos

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Elina.nyberg@syke.fi

Kati.vierikko@syke.fi